

şehre tarih düşmeh

Ethem Baymak
Resim Sergisi

05 Ekim - 05 Kasım 2018

Küratör: Mehmet Lütfi ŞEN

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi Yayınları

Katalog No: 24

Koordinatör

Erdem Zekeriya İskenderoğlu

Nurullah Yıldız

Küratör

Mehmet Lütfi Şen

Proje Hazırlık

Onat Baymak, Onur Baymak

Proje Asistan

Hamza Algül, Dilan Atasayar

Editör

Aykut Ertuğrul

Fotoğraf

Cihat Hıdır

Grafik Tasarım

Alfabe İletişim

ISBN

978-975-2485-22-8

Bu katalog Ekim 2018 tarihinde ‘‘Şehre Tarih Düşmek’’ Resim sergisi için İstanbul’da 1000 adet basılmıştır.

Eserin yayın hakları Zeytinburnu Belediyesi Kültür ve Sosyal İŐler Müdürlüğü’ne aittir. Yayının hiçbir kısmı, yazılı izin olmadan, tamamen, kısmen veya deėiŐtirilerek yayınlanamaz, iktibas edilemez, fotokopi dahil her ne Şekilde olursa olsun, elektronik veya mekanik yollarla kopya edilemez, bilgi olarak depolanamaz ve çoğaltılamaz.

SunuŐ

Değerli sanatseverler,

Bütün sanat dalları malzemesini, insandan ve insanın yaşadığı yeri  z mseyiŐ, kavrayıŐ ve dile getiriŐ biçimiyle oluŐan duyarlılığından alır. Yani oldum olası mek n, sanatın en önemli kaynaklarından birisi olmuştur. Öyle ki, insanlık tarihi boyunca mek n, insan ve sanat, birbirleriyle sürekli etkileŐim içinde olmuş; birbirlerini sürekli dönüŐtürmüŐ, deėiŐirmiŐtir. Bu yüzden ŐehirleŐme, Őehirli insanın varlığı ve dolayısıyla Şehrin kendisi, sanatçı için her zaman önemli olmuştur.

Birçok sanatçı, sanat hayatı boyunca kendisine katkılar sağlayan, inşa eden Őehirlere selam gönderir, gerek eserlerinde gerek kaleme aldığı metinlerde o Şehri ya da Şehirleri anmaktan  ekinmez. Bu, elbette bir vefa örneğidir fakat bir yanıyla olağan ve alıŐıldık bir eylemdir de. Fakat çok az sanatçı, kendisini yoğuran topraklara aŐkla bağlanıp, bütün bir sanat hayatını borçlu hissettiği Őehirlerin tarih ve kültürüne ve bu kültürün hafızalarda diri olarak kalmasına adar. Rumeli’nin saygı değer  stadı Ethem Baymak işte bu soylu hasletin nadir örneklerinden biridir. O, Őiirleri, resimleri, müzik çalışmalarıyla ömrünü Rume- li’ye, Rumeli ve Osmanlı kültürünün kıymetinin bilinmesine vakfetmiŐtir.

Değerli sanatçımız Ethem Baymak’ın ‘‘Şehre Tarih Düşmek’’ resim sergisi ölçü- lemez sanatsal değerinin yanı sıra bu yüzden de bizim için eŐsiz bir kıymete sahiptir. Kültür merkezimizde ev sahipliği yapmaktan onur duyduğumuz bu önemli serginin de öncekiler kadar ilgiyle karŐılanacaėını umuyor, birlikte oluŐ- turduğumuz sanatsal bakiyenin gittikçe yoėunlaŐması ve zenginleŐmesi husu- sunda emeği geçen herkese bir kez daha teşekkür ediyorum.

Mukaddes Yükün Hamalı

Medeniyetlerin insanlık tarihinde edindiği yer ile kültürel varoluşları arasında her zaman bir paralellik vardır. Kültür inşası medeniyetin taşıyıcı başat şehirleri eliyle gerçekleşir. Şehrin medeniyetin dili olmasını sağlayan temel unsur mimariden şiire, resimden müziğe sanatın bileşenlerinden oluşur. Nasıl medeniyetlerin yapıtaşları şehirlerse, şehirler de sanatçıların eserleriyle varlıklarını geleceğe taşırlar. Sanatçının tamamladığı her eser doğduğu şehrin kimliğine eklemlenen yeni bir imkandır. Şehrin ve ait olduğu medeniyetin kimliğini inşa eden bu imkân, bir mimari yapı, bir resim, bir şiir, bir beste değil bunların tamamının ilişkisinden doğan bir terkiptir.

Üst paragrafta ifade etmeye çalıştığım medeniyet, şehir, sanat ve sanatçı ilişkisi, sizlere takdim ettiğim “Şehre Tarih Düşmek” sergisiyle yakından ilişkili. Ressam Ethem Baymak eleştiriden şiire, dene-medien tarihe çok yönlü bir sanatçı. Dünyanın birçok şehrinde açtığı birçok kişisel ve karma sergilerin yanında, yayınladığı ve yayına hazırlamakta olduğu kitaplarıyla, edebiyat çalışmalarıyla, 15 yıldır sürdürdüğü Uluslararası Sanatla Uyanmak Festivali’yle, bir küratör yazısının sınırlarına sığmayacak bir sanatçı ve kültür insanından söz ediyorum. Mensubu olduğu medeniyetin taşıyıcısı olmaya adanmış bir ömür var karşımızda. O bir şehirde değil büyük bir coğrafyada sürdürüyor varoluşunu. Ethem Baymak büyük coğrafyanın hâlâ hayatta olan ve zamana yenilen veya kasten yok edilen şaheserlerini, büyük sanat ufkuyla geleceğe taşıyan “mukaddes yükün hamalı”.

Kadim dostum Ethem Baymak’a birçok ulusal ve uluslararası çalışmalarından zaman ayırarak Zeytinburnu kültür sanat sezonun açılışında bizimle beraber olduğu için şükranlarımı sunuyorum. Projenin hazırlık aşamasında birlikte çalıştığımız Onat ve Onur Baymak’a, yetkin kritik yazıları için Sayın Mustafa Hatipler ve Sayın Gabriele Shaffartzik’e, bu tarihi serginin Zeytinburnulular ve İstanbullularla buluşmasının imkânlarını oluşturan Zeytinburnu Belediye Başkanımız’a ve emeği geçen tüm dostlarıma gönülden teşekkür ediyorum.

Mehmet Lütfi ŞEN
Küratör

Ethem Baymak: Kültürünün Edebi Bekçisi

Aslında Balkan, tam anlamıyla kültürel ve dinsel olgunun bir harman yeri. Uzak Avrupa’dan ilk defa gelen bir birey için Balkanlar yeni keşfedilen zengin bir hazinedir. Halklar arası kaynaşma, sosyal etki-leşim, tarihsel bağlar, kültürel renklilik ilk göze çarpan harika bir manzara. Yüzyıllar boyu bu yerlerde egemenliğini sürdürmüş olan Osmanlı İmparatorluğu, kültürel ve sanatsal, özellikle mimari bakımından buralara adeta mührünü vurmuş. Hele de Bosna, Kosova, Makedonya... Bütün bu eserleri yıkıp yok etme çabalarına rağmen, inadına ayakta durmayı başaran daha nice mimari yapılar ihtişamlarıyla bizleri kucaklıyor.

Bu olguyu daha somut bir biçimde Kosova ziyaretimde ressam Ethem Baymak’ın Prizren’deki resim sergisinde görme fırsatım oldu. Tek tek Balkanlar’da var olan eski Osmanlı sokaklarını, cumbalı evleri, han, hamam ve kervansaraylarını gördüğüm bu başarılı sergide Osmanlı tarihine bir kez daha tanıklık ettim.

Ressam Ethem Baymak kendi yolunu, üslûbunu bulmuş; zıt kontrastların cilvesini keşfetmiş, gerçekçi resmin soyuta geçişini ince bir ayarla, yani renklerin birbirine akmasıyla, ustalığını ispatlamıştır bence.

Işık ve gölge, ayrıntılı ve serbest fırça vuruşları, incelik ve inatlaşmak (fırça özgürlüğünü düşünüyorum) sanki birbirlerini tamamlıyor söz konusu eserlerini incelediğimizde.

Ethem Baymak kendi kültürünün, sanatının, mimarisinin yorulmayan bekçisidir. Bilinçli bir şekilde bu göreve soyunmuş. Fırçasıyla bir bakıma tarih yazıyor. Yok olanı yeniden yaratıyor, var olanı da ebedileştiriyor. 17.ve 18. yüzyılın Osmanlı döneminin görkemini yarattığı eserlerle adeta yeniden şahlandırıyor. Bize de kutlamak düşer.

Gabriele Shaffartzik

ETHEM BAYMAK'I YAZMAK YA DA GÜL BAHÇESİNDEN GÜL TOPLAMAK

Attâr, Nişabur'da yolda Mevlana ve babasıyla karışlaştığında, Mevlana, henüz on yaşındadır ve babasının arkasından yürümektedir. Attâr, Mevlânâ'yı görür görmez onun dehasını fark eder. Bunu babasına müjdeledikten sonra şaşkınlıkla: "Allah Allah, bir umman bir derenin ardı sıra yürüyor." diye mırıldanır... Attâr'ın şaşkınlığı misali, dilin bütün enginliğine, Türkçemizin bütün güzelliğine rağmen, bir dere değil gözü yaşlı bir su zerresi bile olamamış biçare yüreğimle, bir umman; resimde, şiirde, sözde bir okyanus olan ressam ve şair Dr. Ethem Baymak nasıl anlatılabilir? Şiirlerini yazsam, konuşmaları eksik kalacak, Rumeli resimlerini yazsam nonfigüratif çalışmaları eksik kalacak... Suzi Çelebi'yle sohbetini yazsam, Aşık Çelebi darılacak... Resmettiği eski evleri yazsam, resmettiği köprüler ayaklanacak... Prizren resimlerini yazsam, Edirne, Konya, İstanbul, Saraybosna, Üsküp, Akova, Budva isyan edecek... Bu eksiklik, bu yetmezlik nedendir? Mevlana, Attâr için: "Attâr, aşkın yedi şehrini gezdi de, biz ancak bir sokağının dönemecindeyiz!" diye yazar. Ethem Baymak, aşkın, sevdanın, tarihin, coğrafyanın, sanatın, kültürün, kavganın, mücadelenin, insanı sevmenin, şiirin, edebiyatın, resmin, müziğin yedi şehrini tamam etmiştir... Bu eksiklik ondandır. Bu eksiklik, Ethem Baymak'ı yazmanın onurudur, tarifsiz güzelliğidir.

Zordur Ethem Baymak üzerine kalem oynatmak, kelam etmek... Mangal gibi yürek ister, tarih ister, kültür ister, sanat ister, bilgi ister, birikim ister, Rumeli'de yaşananları geçmişten bugüne bilmek ister... Bu kadar da yetmez; Türkçeyi, Türkçe sevdasını bilmek ister... Gelin, söze şiirle, Ethem Baymak'ın bir şiiriyle başlayarak bu zorluğun kapısını birlikte aralayalım...

*"Bir akşam vakti kar yine yağıyordu ki
Şehir upuzun uykusunda
Sıcacık çorbasını yudumladı
Zamanın dişleri bir bir dökülüyor*

*Saatin ters dönen akrebine inat
İki kişi geldi /siyah deri paltolu
Kapıyı çaldılar /babamı aldılar.
Anam / anadilimi ve beni gizledi
Şiirimin son dizesinde..."*

Şehrin upuzun uykusunda çalar hep sirenler geceyi bölmek için... Şehrin upuzun uykusunda dökülür hep dişleri zamanın... Şehrin upuzun uykusunda çalar hep kapılar, aniden... İşte böyle bir uykusunda şehir, Baymak, kendini ve ana dilini, Türkçeyi emanet alır anasından... Ethem Baymak, anasının şiirinin son dizesinde sakladığı anadiline o kadar düşkündür ki, onun için Türkçe, benliğidir, onun için Türkçe, Rumeli'nin onur bayrağıdır. "Türkçe" ve "Rumeli" aslında Ethem Baymak'ın yaşama sebebi-dir. Bunu şöyle ifade eder: *"Evet, onurdan öte bir olgu olsa gerek. Çünkü Rumeli insanının özünde Türkçe yatar. Bir bayrak gibi kutsaldır. Kutsal olduğu kadar da gurur kaynağıdır. Milli kişiliğimizin bir meşalesidir Türkçemiz. Türkçemizle yatar, Türkçemizle kalkarız. Su kadar, ekmek kadar gereklidir güzel dilimiz, Türkçemiz. Dilimiz bir kişiliktir Türkiye dışında yaşayanlar için. Bir kişilikten ötedir... Sonra, dinimiz ve sonra da gelenek, göreneklerimiz, kültürümüz, sanatımız..."*

Ethem Baymak 1952 yılında Prizren'de doğar. İlk ve orta öğreniminden sonra Yüksek Pedagoji Okulu'yla yüksek öğrenimini tamamlar. Türk Dili ve Edebiyatında lisans, yüksek lisans ve doktorasını yapan Ethem Baymak, uzun süre Priştine Radyosu Türkçe Yayınlarında gazetecilik ve kültür yayınları sorumluluğu yapar. Günce, Süreyya Yusuf, Naim Şaban, Günsalkımı, Sevişmenin Tam Zamanı, Resam Amca Renkleri Çizdi, Rumeli Yazgımın İnce Dalı, Bana Renkleri Anlat Ressam Amca, Çocuklar için Şiirler, Rumeli Çeşitlemeleri ve Türkçem Rume-li'nin Onur Bayrağı isimli şiir ve araştırma kitaplarını yayımlar. Ayrıca, XX. yüzyılın Karagöz ve Hacivat'ı isimli TV oyunu, İnek ile Sinek, Gül ve Diken, Caro

ile Curo isimli kısa radyo oyunları çalışmaları vardır.

Yazın alanındaki bütün bu güzelliklerin yanında iyi bir udi olan Ethem Baymak'ın asıl çalışma alanı resimdir. Resim konusunda da büyük bir usta olan Ethem Baymak, Yugoslavya, Türkiye ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde 100'e yakın kişisel resim sergisi açmış bir resim sanatçısıdır. TÜRKSOY'dan BAKUSET'e kadar birçok büyük sivil toplum örgütünün gerçekleştirdiği ortak resim çalışmalarının en önemli ismi Ethem Baymak olmuştur. Defalarca yılın sanatçısı ilan edilmiş olan Ethem Baymak, Rumeli coğrafyasında 15 yıldır, geçmişi bugüne, bugünü yarına taşımayı görev edinmiş Sanatla Uyanmak Festivali'nin kurucusu ve onursal başkanıdır.

Ethem Baymak kendisini: *"Beş yüz kusur yıllık kocaman ve şanlı bir tarih yelpazesinde atalarımızın inşa edip bizlere miras bıraktıkları o birbirinden güzel ve değerli camilerin, medreselerin, köprülerin, hamamların, çeşmelerin sadık bekçisi"* olarak, *"yıllardan beri bıkip usanmadan yüklenip taşıdığı bu kutsal ve soylu misyonla Türk eserlerini bağrında sonsuz bir sevgiyle kucaklayıp hamurlayarak tablolarında yaşatmaya çalışan bir sanatçı"* olarak, *"kökenlerimizi buldurtan ve hepimizi bir Balkan neferi haline getiren soylu bir aydın"* olarak tanımlayan Ressam Fatma Elvin hanımefendiye verdiği bir mülakatta şöyle anlatır: *"Koşmaz isem yorulurum işte o zaman yaşlanırım. Hayatın dışlılerine takılmamak için direnmek için hayatla bir hareket etmek lazım. İşim, benim enerjim, en büyük aşkım-sa boyalarım tuvalim, her buluşmama daha bir heyecanla gidip kendimi onun kollarında sakınlıyorum. Deli kırmızılarda coşarken, dere mavisinde yıkanıyor, taşlarda güneşleniyorum. Sonra geriye yaslanıp derin bir rahatlamada bakıyorum her bir mimari canlandıkça tablolarıma. Sanatımda halkımın yazgısını, varlığını ve yaşamını, çilelerini yansıtmaya çalışıyorum."* Hal böyle olunca, Ethem Baymak'ın her fırça darbesinde, her mısraında neden nilüferlerin suyun üstünde açtığı, bir yıldızın gecenin sırtından kaydığı, neden güzeller sofrasın-

da nihavent faslının olduğu, neden atlıların yiğidin peşinden koştuğunu anlamak daha kolay olur. Hal böyle olunca, Ethem Baymak'ın hangi duyguyla, yeni doğan güne, açan çiçeğe, ağlayan bebeğe, telaşlı karıncaya, toprağı süren çiftçiye, suda yüzen balığa, havada uçan kuşa, gemisini bekleyen limana, esen yellere, engin dalgalara, acı acı öten beyaz martıya, gül yaprağında çiğ damlasına, yaşlı çınarda ince dala, yarınlara çiçek açmaya, insanca yaşamaya, özgürce koşmaya, barış soylu güvercin'e ve canlara, "Merhaba" dediği de daha güzel bilinir.

Ethem Baymak, bir Rumeli aşığı, Rumeli sevdalısidir. Bütün çizgilerinde derin bir göçün yalnızlığı, bütün renklerinde ağır bir hüznün derin suskunluğu saklıdır... Onun Rumelisi, herhangi bir coğrafi yerin adı değildir. Onun Rumelisi, tarihin içinde kalmış bir olayın ya da yaşanmış zamanın adı hiç değildir.

Onun Rumelisi; *"şairlerin döllendiği namus yatağı"*dır.. Onun Rumelisi; *"kanayan yara örneği"*dir. Onun Rumelisi; *"boşalan köylerim ezilen toprağım susturulan halkı"*dır... Onun Rumelisi; *"kurutulan çınarım inadına yeşil"* olandır. Onun Rume-lisi; *"suyu pak, soyu saydam, Türkçesi arı"* olandır. O yüzden hep Rumeli'yi konuşur dost meclisinde Ethem Baymak... O yüzden hep Rumeli'yi yazar dizelerinde. O yüzden hep Rumeli'yi çizer tuvale, Rumeli'yi boyar rengarenk...

Calvino, Görünmez Kentler'de Kubilay Han'la Marco Polo arasında geçen bir konuşmayı şöyle yazar:

"Şafak sökmüştü ki:

'Efendimiz, bildiğim kentlerin hepsini anlattım sana,' dedi.

'Hiç sözünü etmediğin bir kent kaldı.' Marco Polo başını öne eğdi.

'Venedik,' dedi Han. Marco gülümsedi.

'Bunca zaman ne anlattım sanıyorsun ki sana?' İmparator istifini bozmadı:

‘Hiç duymadım oysa adını andığını.’ Ve Polo:

‘Ne zaman bir kent anlatsam Venedik’le ilgili bir şeyler söylüyorum.’

İşte Ethem Baymak ne yazmışsa, ne çizmişse, ne boyamışsa, ne konuşmuşsa söylemişse, mutlaka Rumeli’yle ilgili bir şeyler yazmış, çizmiş, boyamış, konuşmuş ve söylemiştir.

Bazen Suzi Çelebi olmuş Rumeli’yi anlatmıştır, Ethem Baymak. Bazen Hacı Ömer Lütfü, bazen Aşık Ferki. Bazen Evliya Çelebi olmuş, Rumeli’yi Çelebi’nin gözünden, kalbinden resmetmeye çalışmıştır. Ethem Baymak’ın çizdiği ve herkesin hayran olduğu birçok şehir resimleri aslında Evliya Çelebi’nin kalbinin attığı, elinin okşadığı çalışmalardır. O Rumeli’yi resmederken, sanat olsun diye yapmaz. O Rumeli’de yadigârimız olan evleri, köprüleri, sokakları Evliya Çelebi’nin ruhuyla, gözüyle gönlüyle çizer ve çizgilerinin arasına, renklerinin mayasına mutlaka birkaç damla gözyaşı saklar... Ethem Baymak’ın çizdiği Mostar Köprüsü’nü, Prizren’i, Üsküp, Saraybosna’yı, Blagay’ı, Dirina Köprüsü’nü, Bosna Köprüsü’nü ve daha birçok şehir, sokak ve eski evleri diğer ressamların çizdiklerinden farklı kılan budur. O Rumeli’yi: **“Gerek savaşlar, gerekse ihmaller ve kasıtlar yüzünden Osmanlı döneminden günümüze dek gelip ayakta kalabilen birçok eserlerimiz yok oluyor. Onları unutulmuşluktan, yok olmaktan kurtarıp genç kuşaklara aktarabilmek için yapıyorum bütün bunları”** diyerek yazar ve çizer... Onun resim sanatına başlaması da aslında yaşadığı coğrafyada yıkılan Osmanlı eserlerini çizmek ve onları bugüne ulaştırmaktır. **“Eğer ki ben bu resimleri çizmezsem benden sonra gelecek nesiller bu eserlerin varlığından bihaber olacaklar.”**

Bazen de Aşık Çelebi olur, Ethem Baymak; Tuna boyuna bırakır kalbini hatta Tuna olur akar Karadeniz’e oradan İstanbul’a ulaşır... Tuna onun için bir nehir değildir, Can’dır, canıdır... Ethem Baymak için Tuna bir efsanedir, bir destandır, bizim halk türkümüzdür, gülen ayvamız, ağlayan narımızdır... Ethem Baymak

için Tuna, sabrın – işkencenin/yenginin, yenilginin yanan meşalesi, 600 yıllık imparatorluğun upuzun gerilen köprüsü, şanlı tarihimizin mermerde kazınan belgesi, Rumeli insanının atardamarı, ulusal kimliğidir... Bununla da bitmez Ethem Baymak için Tuna... Onun için Tuna Türkçemizin taçlandığı mekânımız, Rumeli topraklardan akan serin serin kanımızdır. Baymak’a göre **“Tuna bu; şakaya gelmez. Bir bakarsın bir gelin duvağı gibi sakın ve saydamdır... Bir bakarsın ki yaban taylar gibi boz bulanık, delidolu akar...”** Onun için Tuna artık nehir olmaktan çıkmış, Türk halkının bir onur bayrağı olmuştur. Türk halkının göz nuru, kanayan yarası, dert ortağı, tatlı belasıdır... Tuna, türkümüzün kıvrak sesi, ağıtımızın yanık seslenişidir... Tuna, acının tatlıya bağlandığı, nefretin-aşka dönüştüğü, iki delinin bir arada kucaklaştığı mekânlar mekânıdır...

Bir Rumeli şairinin ifadesiyle kalbi kurşun yarası, dudakları susuzluktan çatlaktır Ethem Baymak’ın... Bütün renkleri bilir, sever ve kullanır, resimlerinde ve şiirlerinde. Onun için siyah, karamsarlığı, korkuyu, kötülüğü ve ölümü sembolize ederken, beyaz barışı, temiz ruhluluğu, saflığı, dürüstlüğü özetler... Ama en çok da maviyi sever. Mavi onun için bir başkadır. Mavi, sema, gökyüzü, gök kubbedir, bütün milleti, bütün toplumu bir ruh, bir şuur etrafında toplayan gök kubbedir. Yeşili de çok sever. Ama yeşiller içinde en çok sevdiği yeşil, Mostar’dan akan Neretva nehrine verdiği adla; **“Evliya Çelebi yeşili”**dir.

Ethem Baymak, Rumeli’nin Dağlarca’sı, Yunusça yazanı, Mevlana gibi düşünenidir. Rumeli’nin yaşıyan Yahya Kemal’idir Ethem Baymak; o yüzden durmadan içindeki “Kaybolan Şehri” arar, o yüzden **“Ben girmeden hayatı şafaklandırıran çağa/ Bir sonbaharda annemi gömdük o toprağa”** mısralarını ağlayarak okur...

“Ölümsüzlük nedir? Ölümsüzlük çok yaşamak mıdır?” diye sorar bir gün Huang-hu hocasına. Hocası cevap verir: **“Ölümsüzlük çok yaşamak değil, ardın-**

da eser bırakmaktır.” Sonra hocası devam eder: **“Unutma, bengisuyu, ölümsüzlük suyunu içenler, ardında eser bırakanlardır...”** Ethem Baymak da bu ölümsüzlük suyunu, bu dirilik suyunu, bu ab-ı hayatı bulmuş ve içmiş olanlardandır. Zulmet ülkesinden bengisuyunu bulduğu için olsa gerek, Ethem Baymak’ın söylediği sözlerde, yazdığı dize-lerde, çizdiği resimlerde, tuvale vurduğu renklerde hep şah-ı galsam, şahmeran, imperan ve zümrüd-ü anka gizlidir.

Ethem Baymak’ı anlatmanın acizliği ile başlamıştım bu yazıya. Bu acizlik bütün ihtişamıyla sürüyor ne yazık ki. Acizliğimi bağışlayın lütfen.

Ethem Baymak’ı bir ağaca benzetmek gerekseydi, çınar derdim, yanına yaşlı çınarda genç fidanı ekleyerek...

Ethem Baymak’ı bir camiye benzetmek gerekseydi, Sofu Sinan, Üç Şerefeli, Eski Camii ve Selimiye, Gazi Hüsrev Begova derdim...

Ethem Baymak’ı bir şehre benzetmek gerekseydi, İstanbul derdim, Prizren derdim, Üsküp dedim, Saraybosna derdim...

Ethem Baymak’ı bir tarihi şahsiyete benzetmek gerekseydi, Yunus derdim, Mevlana derdim, Suzi Çelebi derdim, Aşık Çelebi derdim, Evliya Çelebi derdim...

Ethem Baymak’ı bir çiçeğe benzetmek gerekseydi, karanfil derdim, gül derdim.

Ethem Baymak’ı bir dağa benzetmek gerekseydi, Rodop derdim, Vodno derdim, Şar derdim...

Ethem Baymak’ı bir köprüye benzetmek gerekseydi, Dirina köprüsü derdim ve en çok da Mostar Köprüsü derdim.

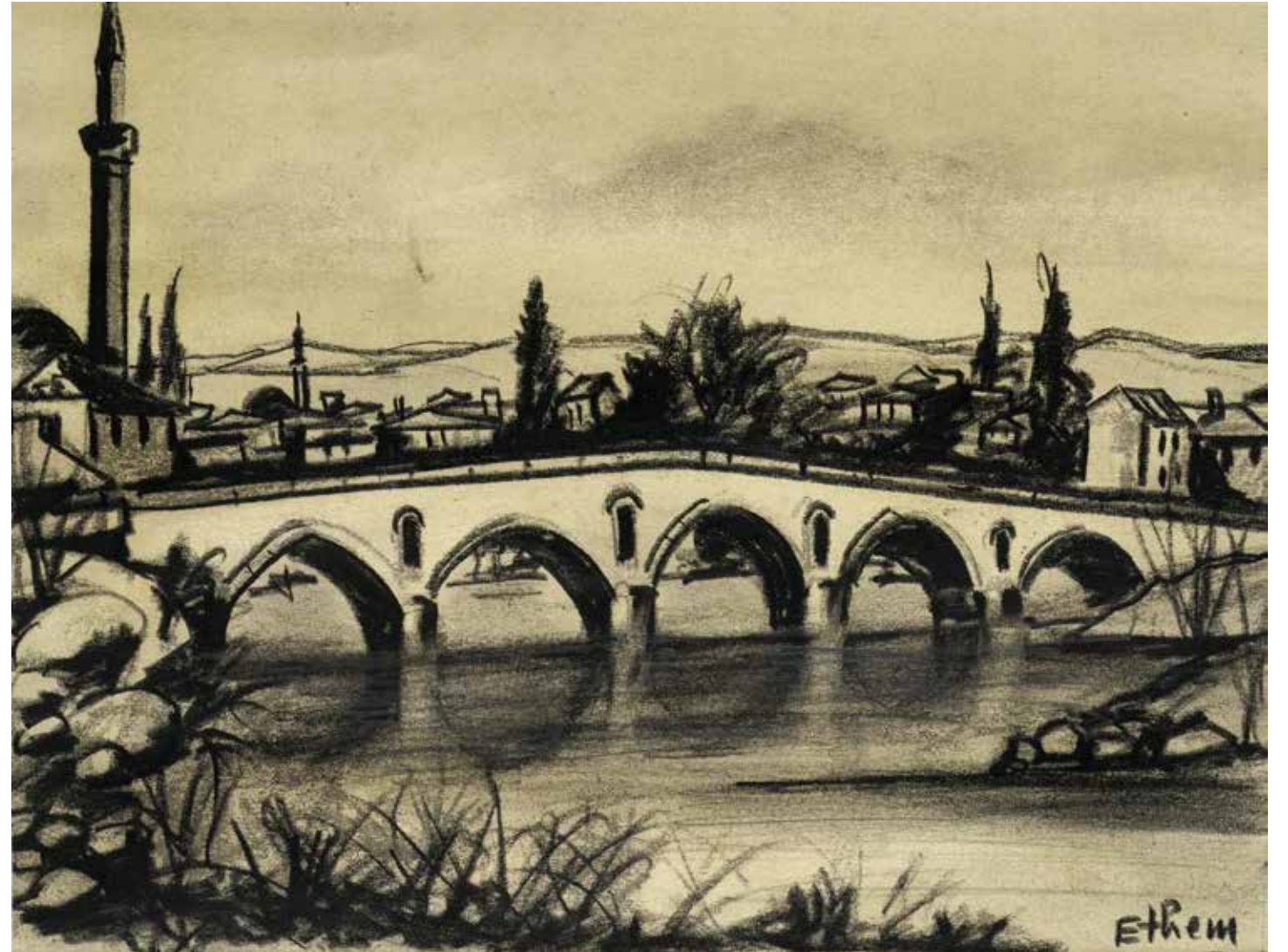
Yazımızın başlığını “Ethem Baymak’ı Yazmak Üzerine Ya da Gül Bahçesinden Gül Toplamak” koymuştuk. Bilenler bilir gül bahçesinden gül toplamak çok meşakkatli bir iştir. Genellikle sabahın çok

erken saatlerinde ya da akşam serinliğinde başlar gül toplama işi. Güllerin her biri o incecik dalından koparılırken, onları koparanların parmaklarına sevgilerini, sevdalarını ve kokularını bırakırlar. Gül çamuru denir o bıraktıklarına. Gülleri toplayanlar o gül çamurunu incecik bezlere sarıp sarmalayıp bir şeref nişanı misali koyunlarında saklarlar... Ethem Baymak, Rumeli evlerinin, köprülerinin, sokaklarının, nehirlerinin, kısacası Rumeli şehirlerinin, tarihinin, coğrafyasının gül çamurudur, bizlere kalan.

Dağlarca’nın dizeleri adeta Ethem Baymak’ı anlatmak için yazılmıştır. Çünkü Ethem Baymak sabahların yaşadığı yalnızlıktır, geceleyin yolcusuz sokaklardaki sessizliktir, hayatın oyundaki sükûna değen sesidir... En çok da Rumeli’de eski bir gramafondur Ethem Baymak...

**“ağlayan narım yok rumeli’de
gülen ayvam kaldı çocukların gülüşlerinde
bir ağaç her mevsim bahar açar/meyve vermez
rodop dağları sisli
tuna suları yaslı.
ipinden koparılmış balonlar bir yerlere gider
gider dörtnal koşan atlılar/geri dönmeyen bir yolda
gidiş o gidişin acemileri onlar
onlar yaraya tuz
yüreğe hançer
ölüme meydan
rast makamında fasıla geçilir
alaturka saatiyle vurur çanlar estergon kalesinde
ağlayan narım yok rumeli’de
gülen ayvam kaldı çocukların gülüşlerinde.”** diye durmadan çalan eski ve yorgun bir gramafon...

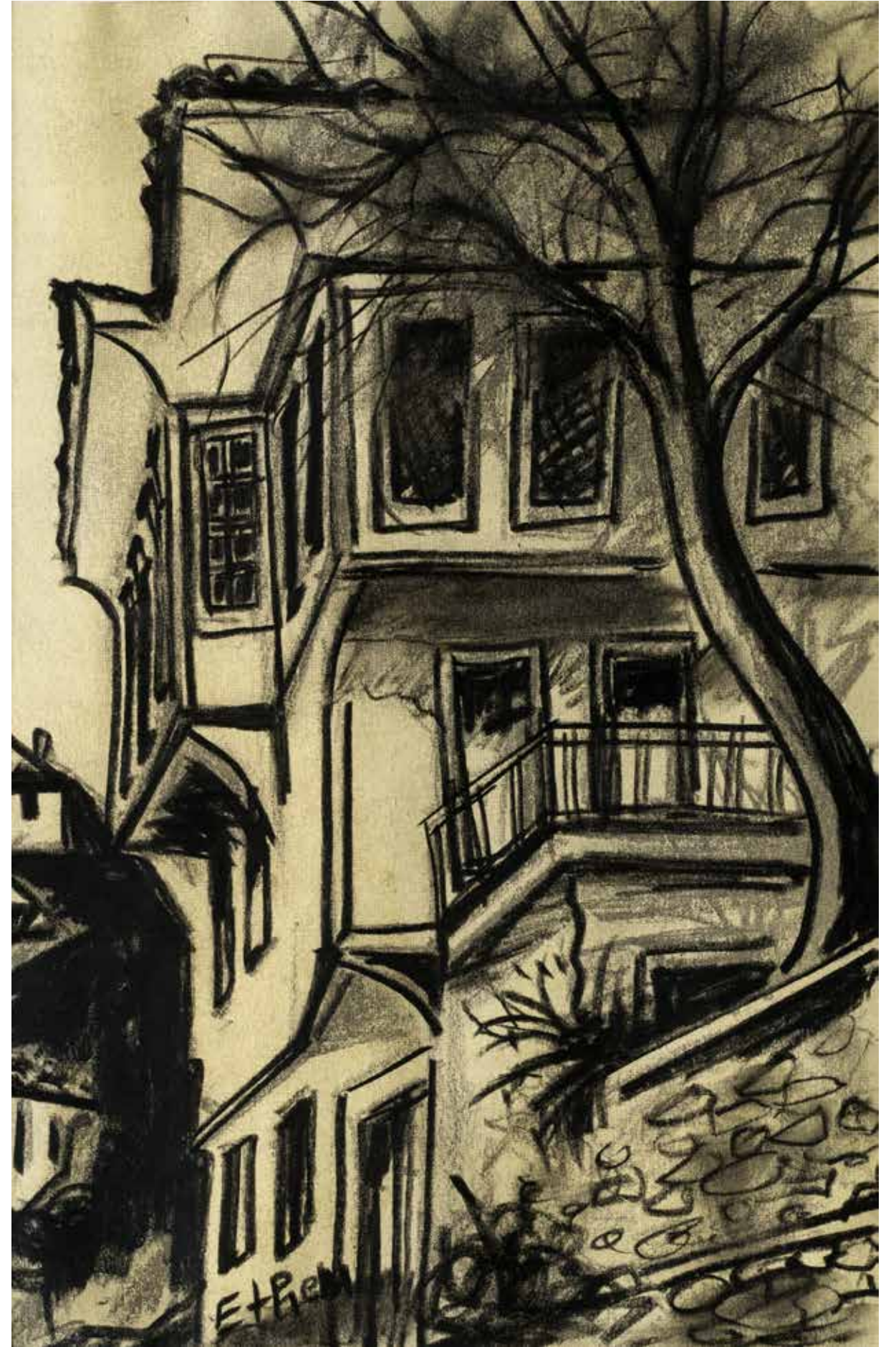
Doç. Dr. Mustafa Hatipler

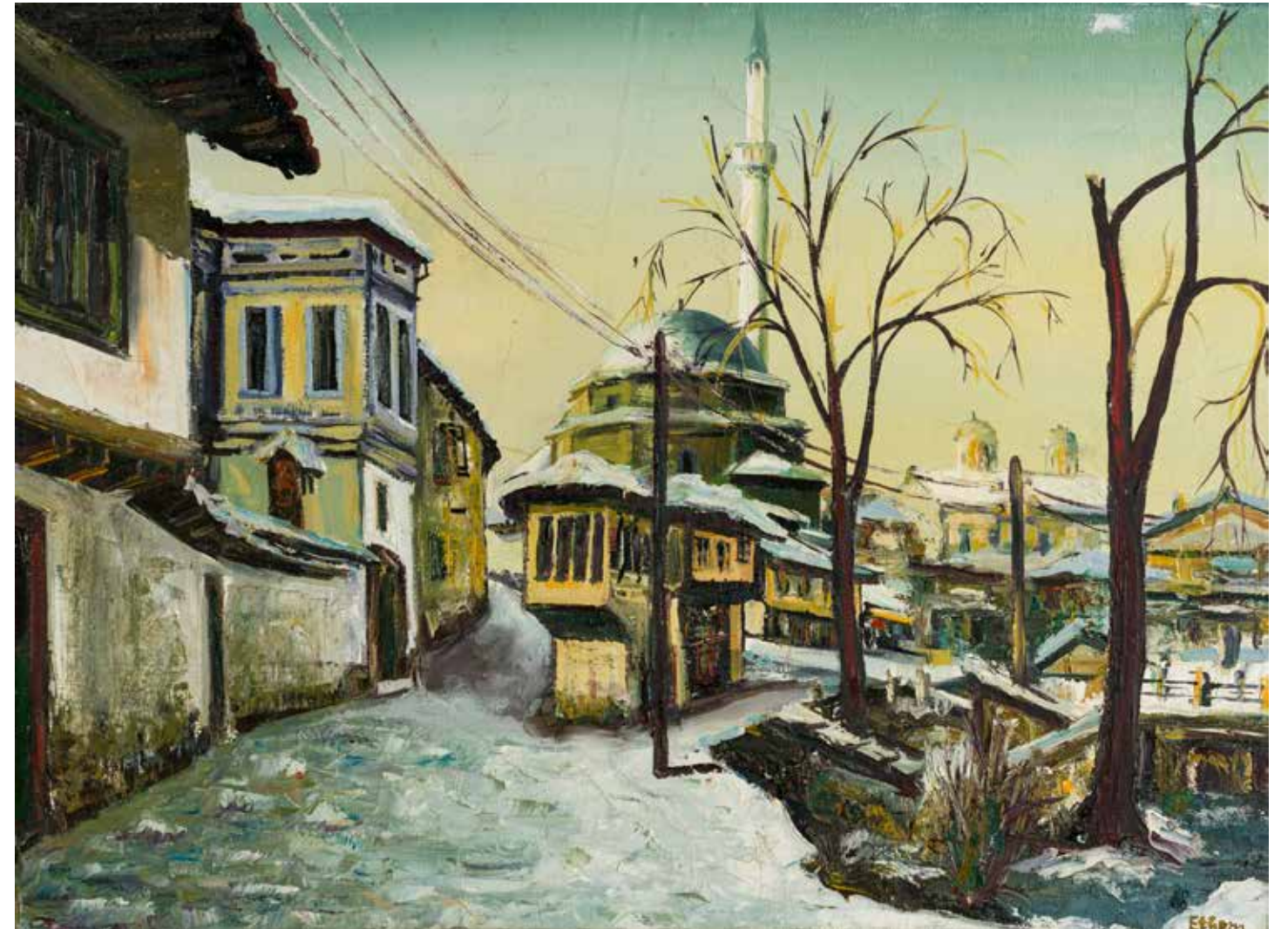

20 x 27 cm
Saatli Kule, Kağıt Üzerine Karakalem

17 x 26 cm
Ohri'de Bir Ev, Kağıt Üzerine Karakalem

49 x 39 cm
Karlı Prizren, Tuval Üzerine Yağlı Boya

96,5 x 115 cm
Prizren- Papaz Çarşı, Tuval Üzerine Yağlı Boya

59 x 46,5 cm
Kosova, Tuval Üzerine Yağlı Boya

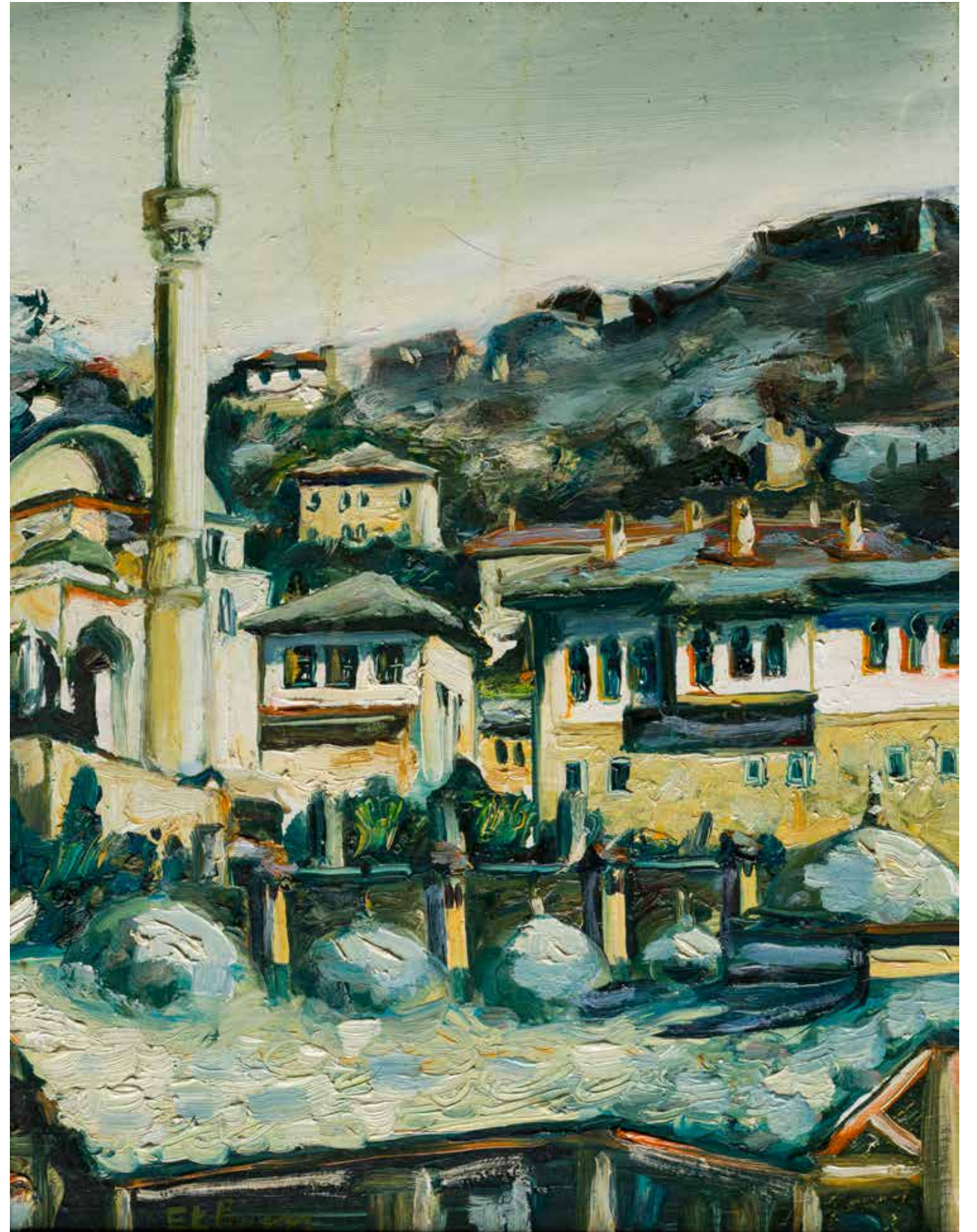

12 x 31 cm
Kosova, Sulu boya

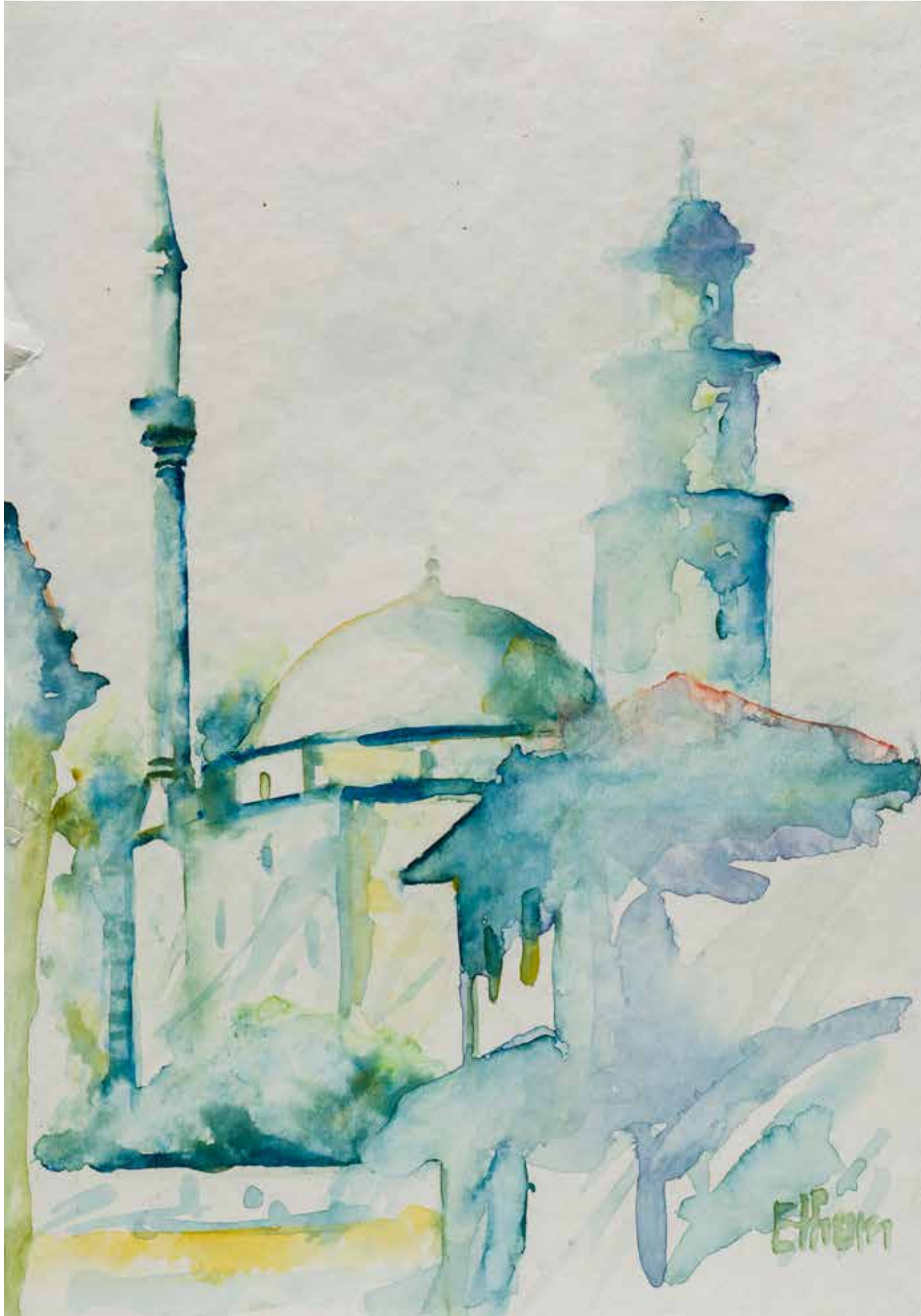

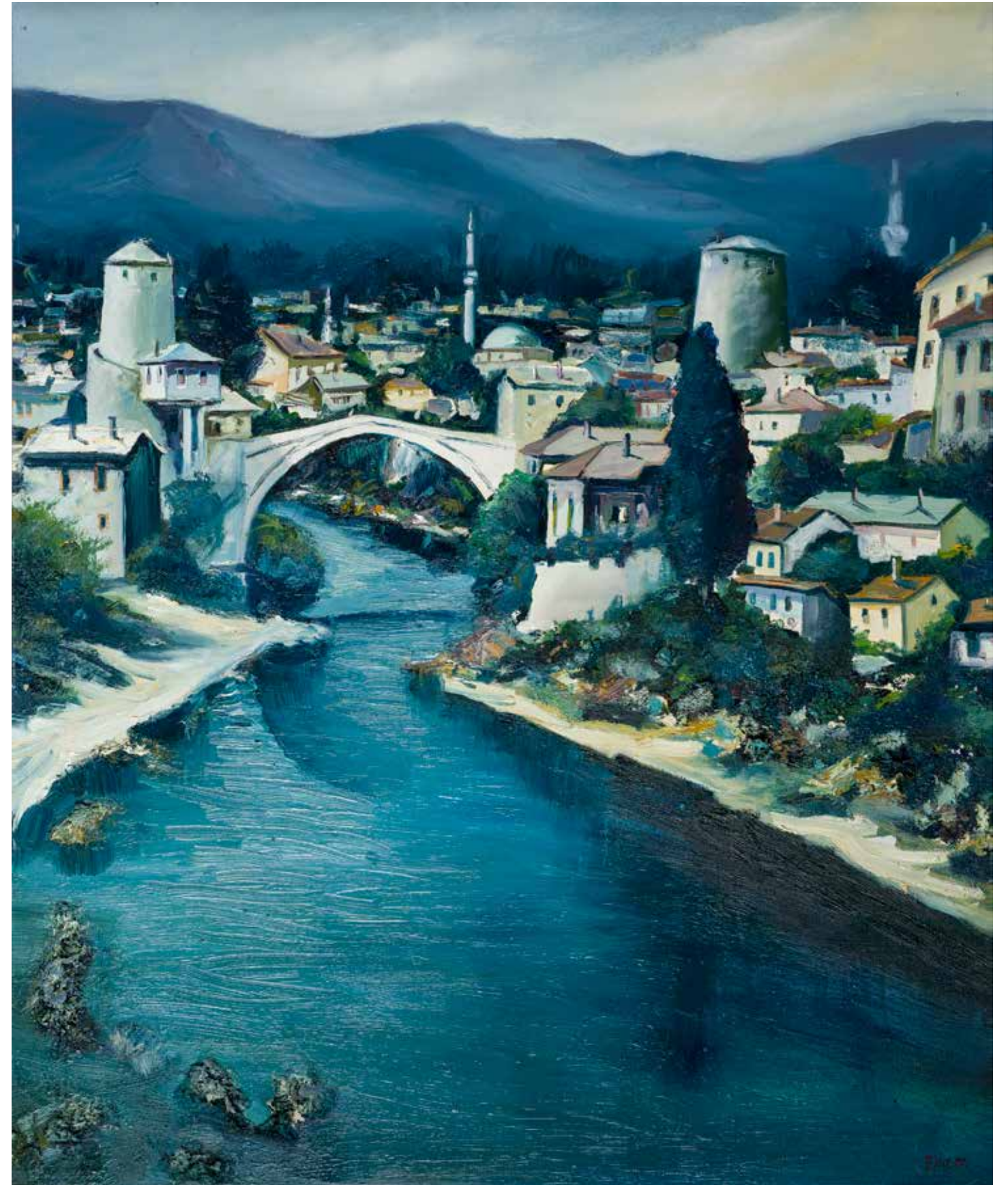

94 x 124 cm
Hüseyin Bey Medresesi, Tuval Üzerine Yağlı Boya

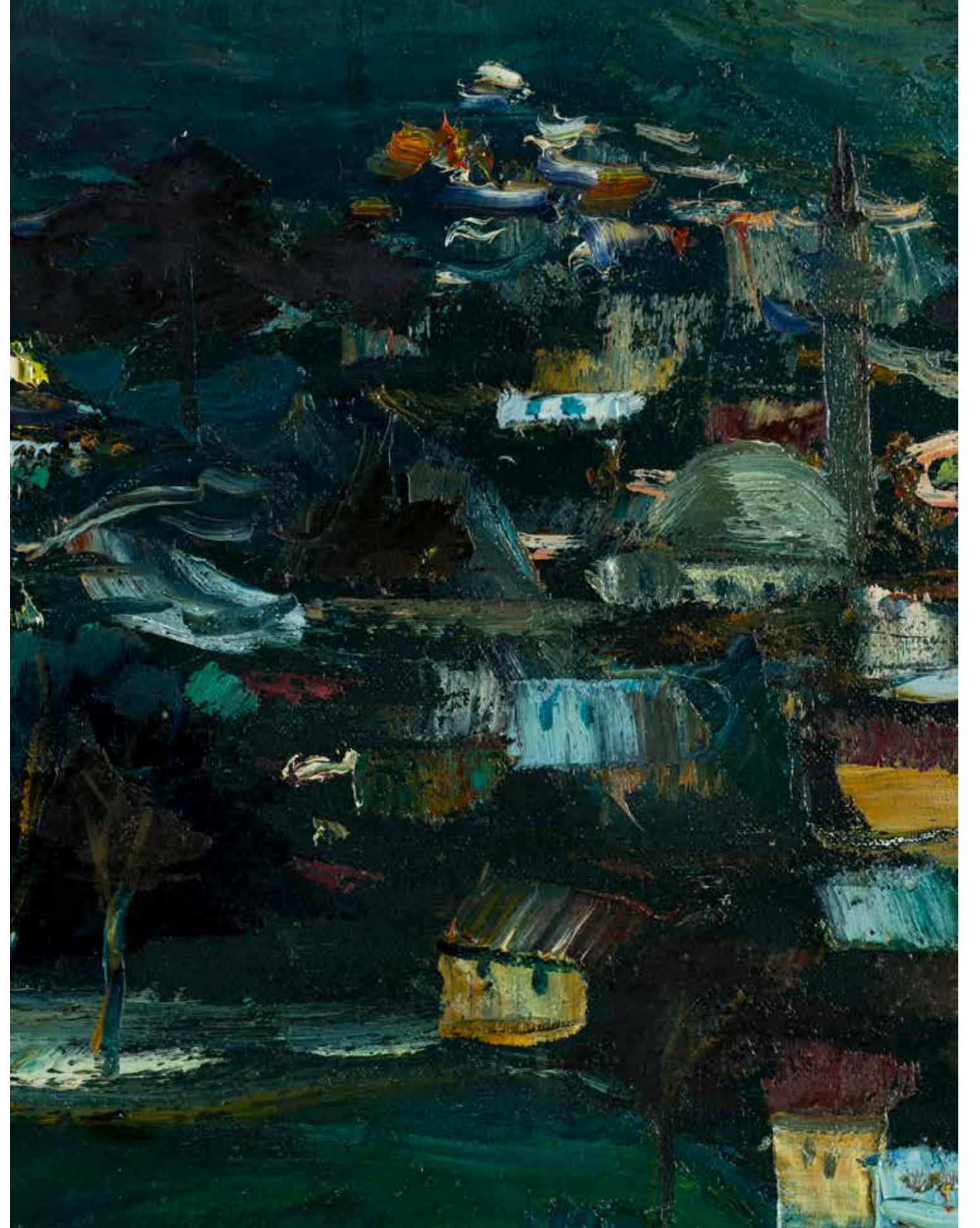
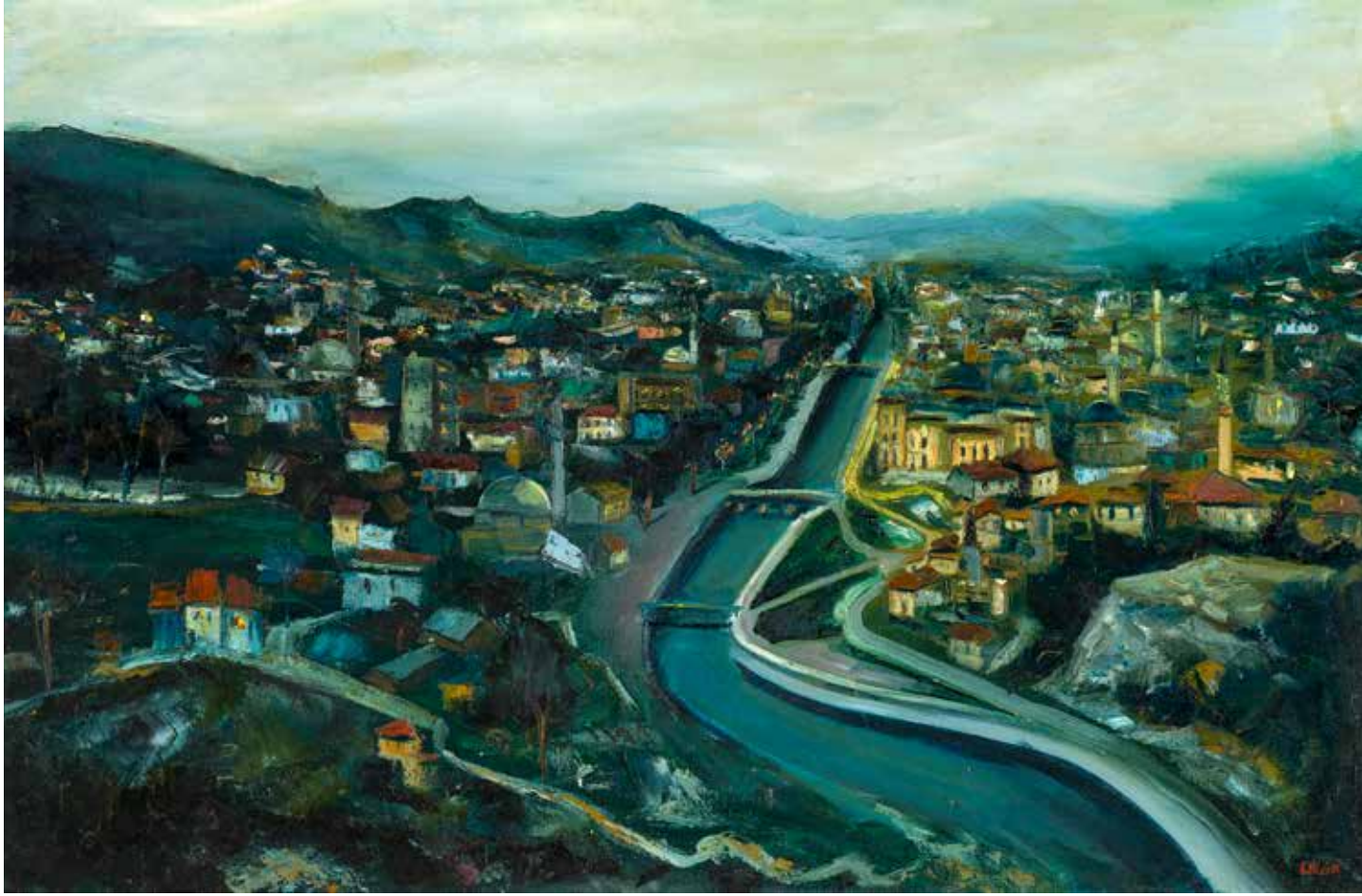

19,5 x 25 cm
Poçitel, Tuval Üzerine Yağlı Boya

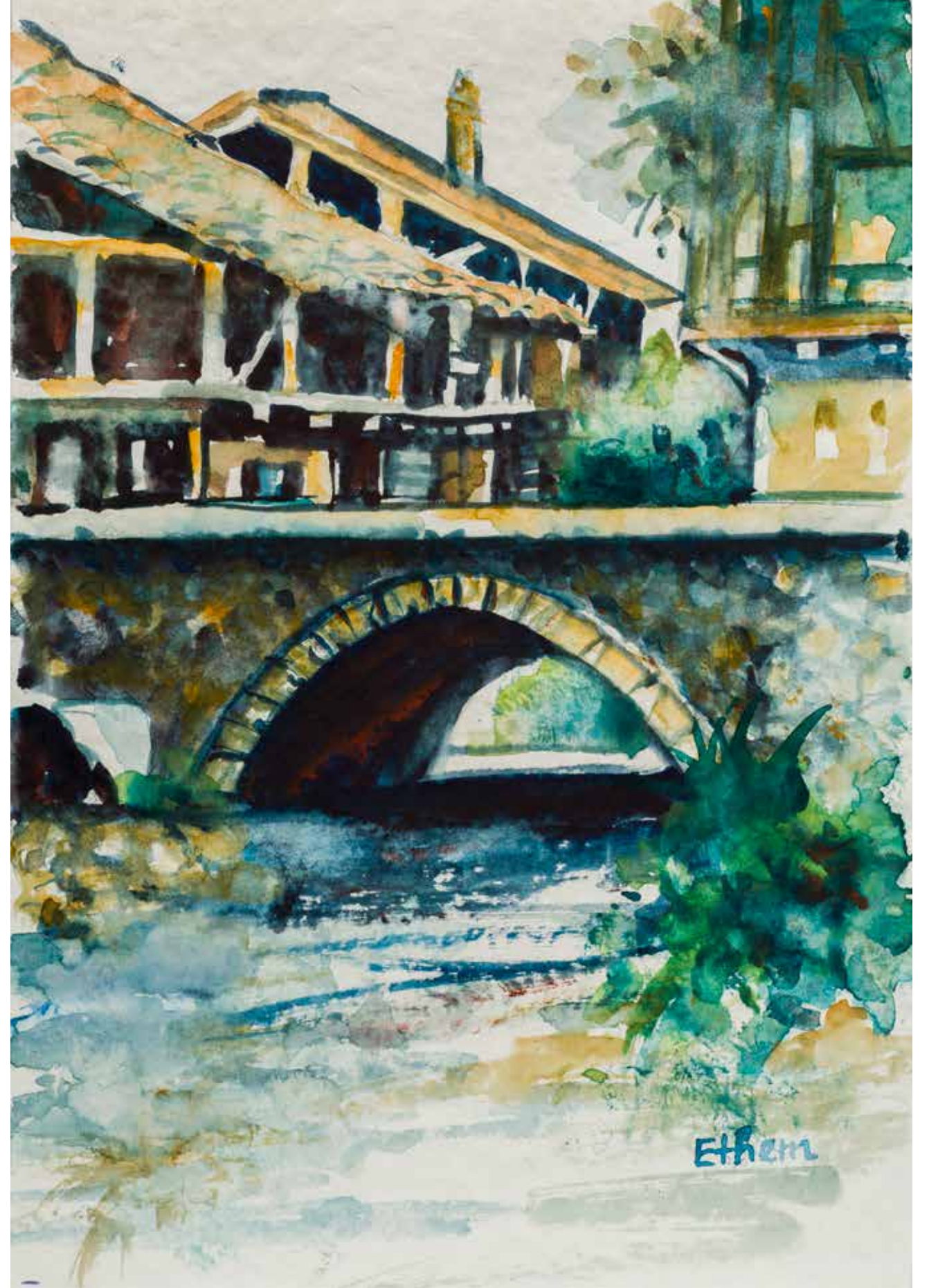

E. B. 1904

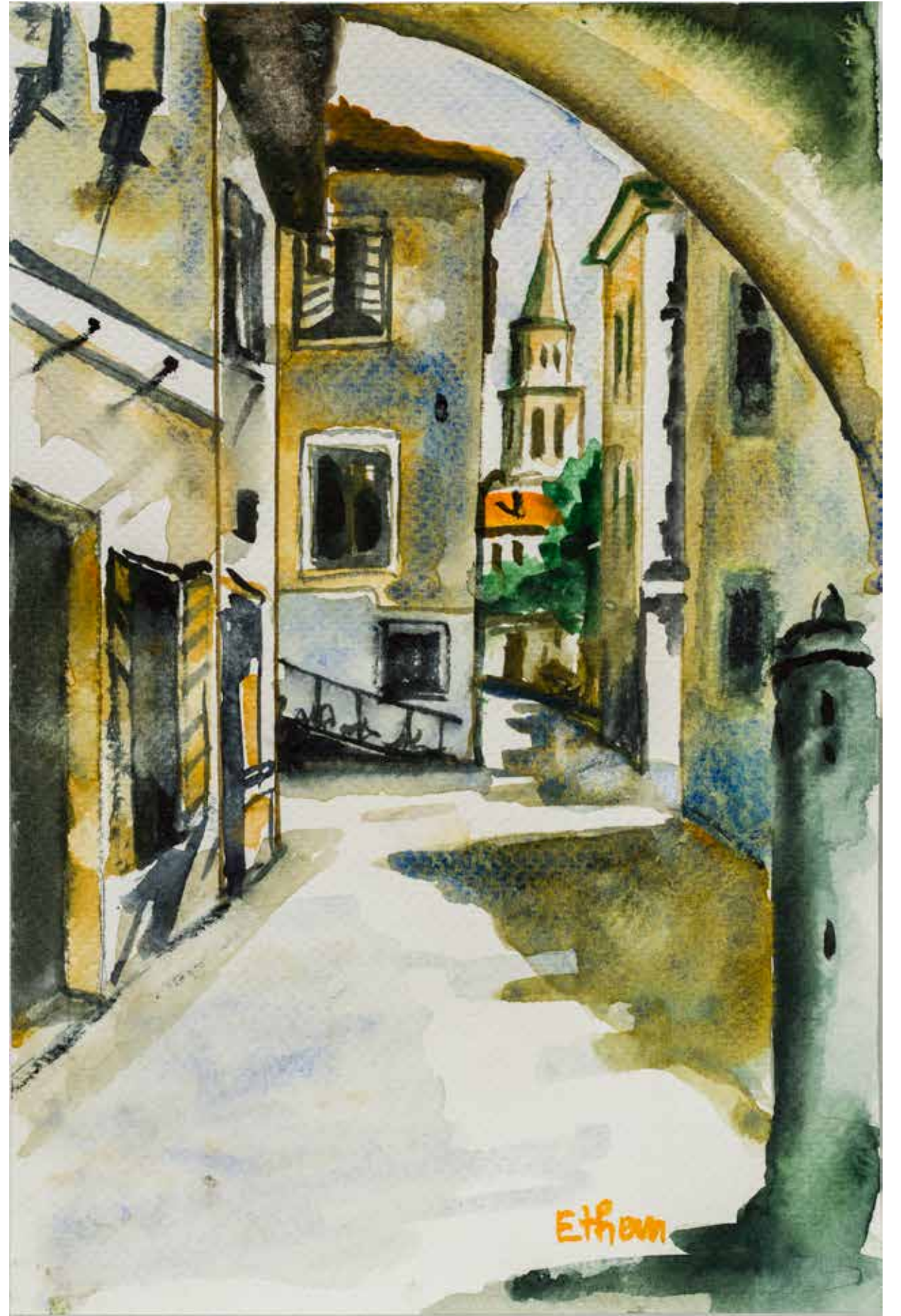
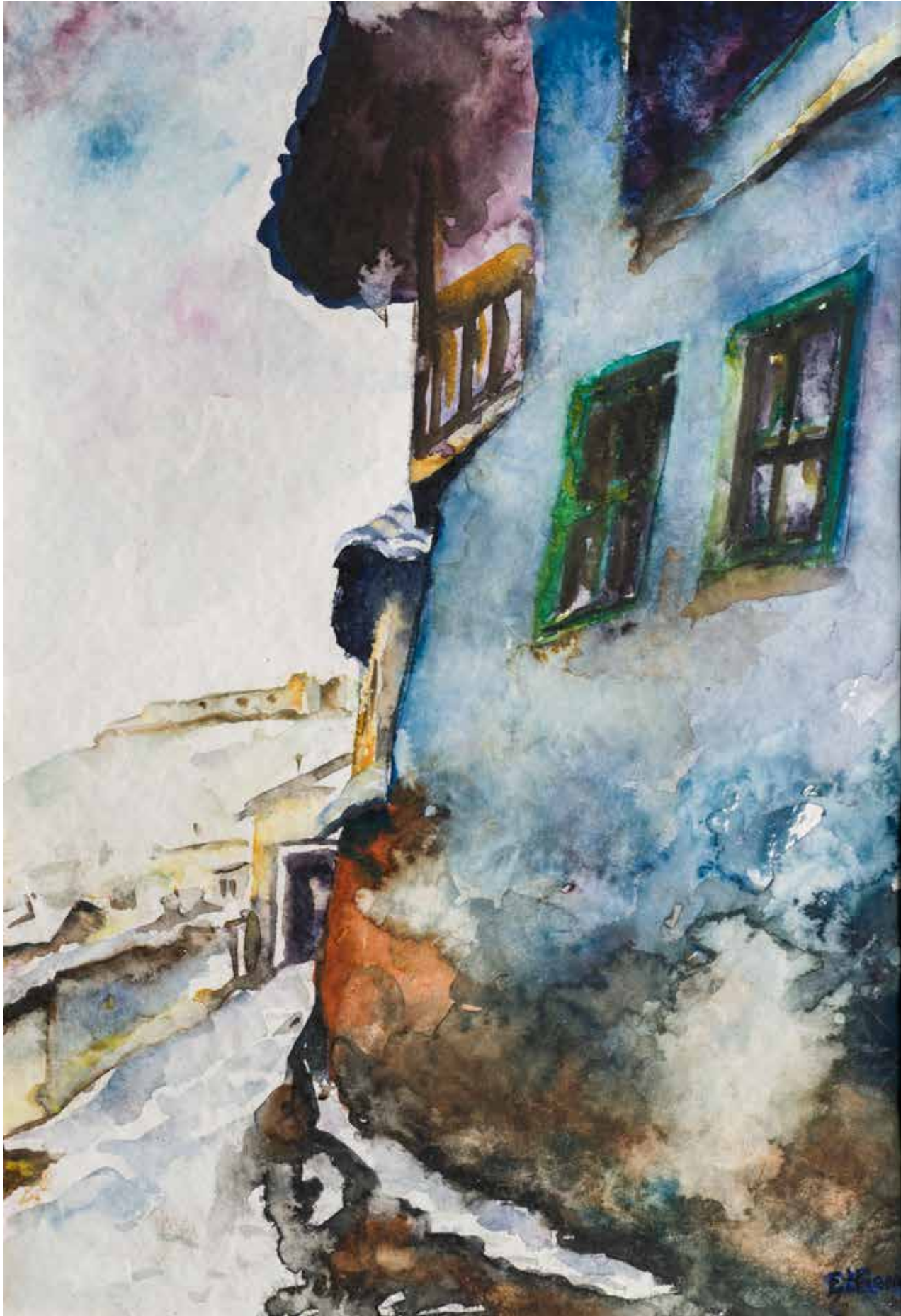

101 x 120 cm
Geceleyin Saraybosna, Tuval Üzerine Yağlı Boya

51 x 25 cm
Mostar- Kuş Bakışı, Tuval Üzerine Yağlı Boya

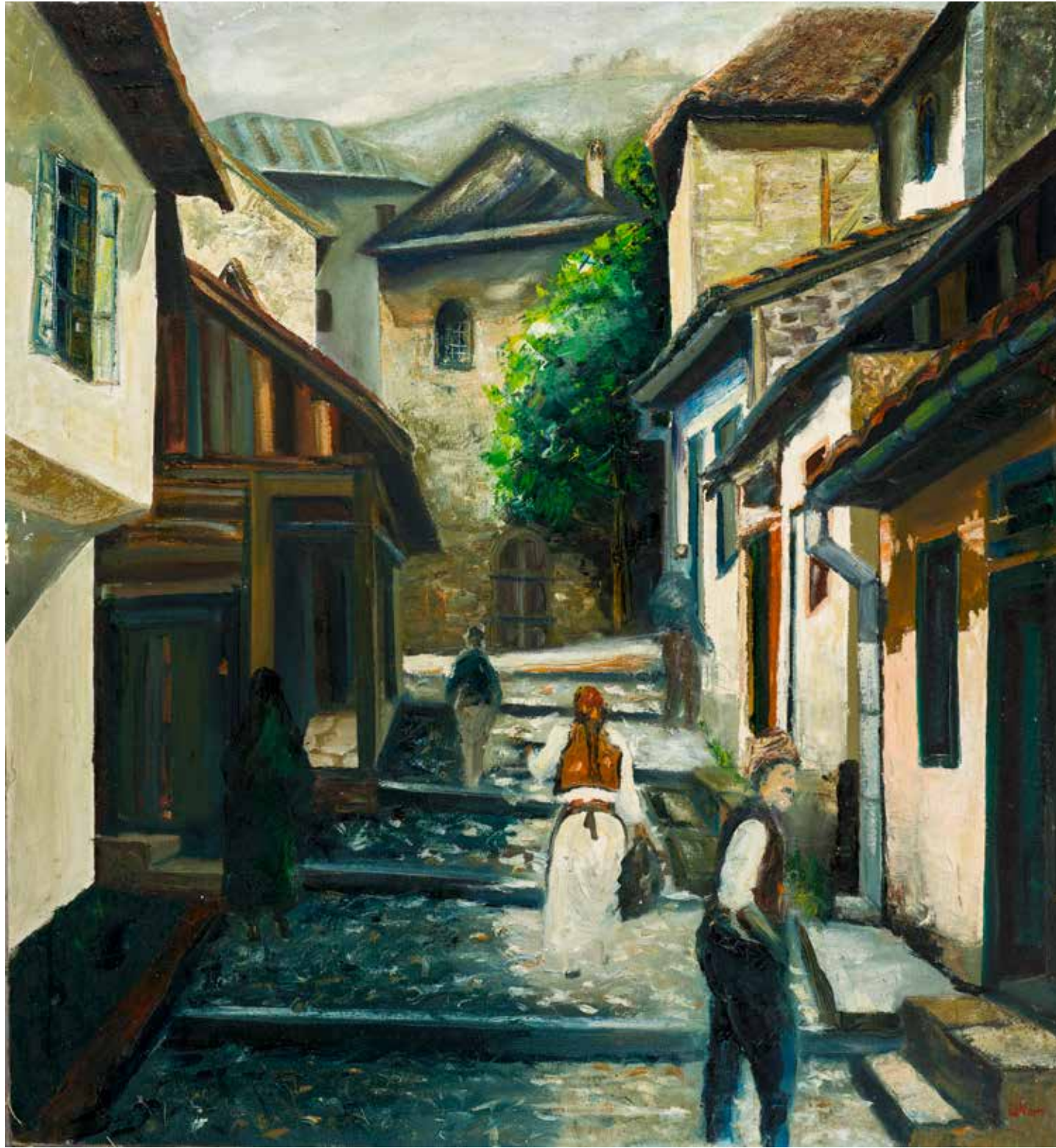

31 x 12 cm
Makedonya, Tuval Üzerine Yağlı Boya

21 x 25 cm
Cumbalı Evler, Tuval Üzerine Yağlı Boya

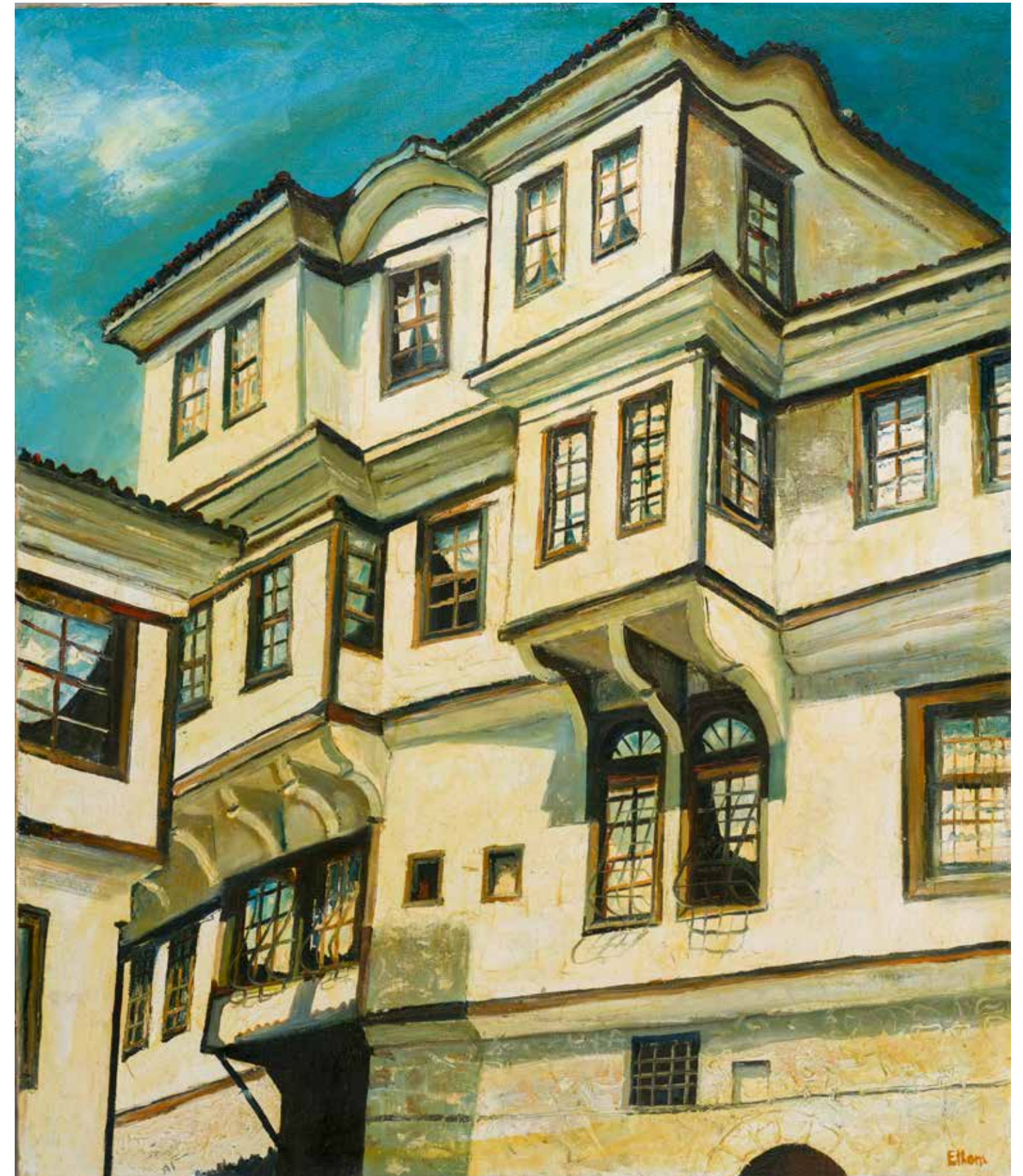
95,5 x 88,5 cm
Bosna, Tuval Üzerine Yağlı Boya

20 x 11,5
Dar Sokak, Kağıt Üzerine Sulu Boya

109 x 60 cm
Ohrid, Tuval Üzerine Yağlı Boya

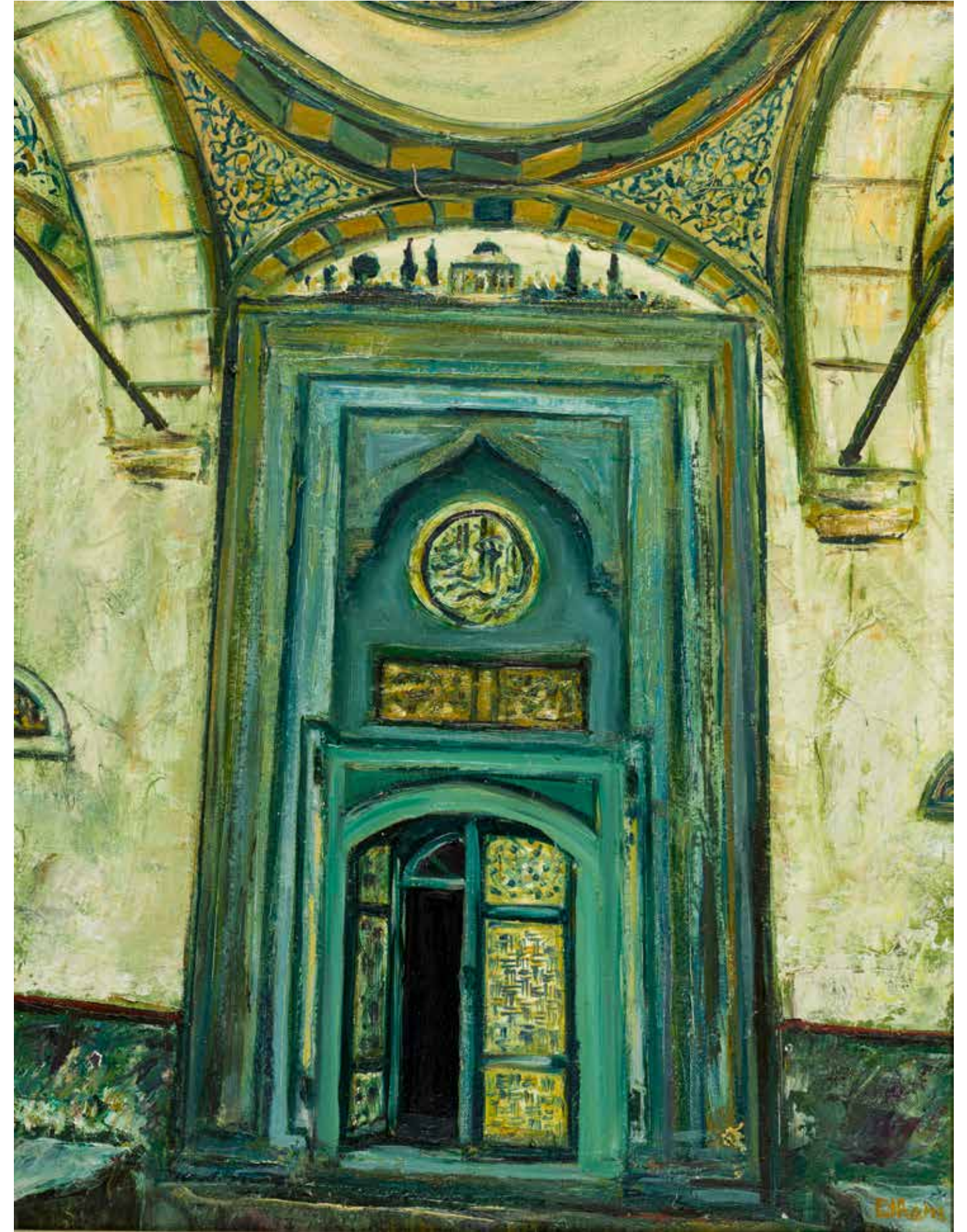

85 x 100 cm
Robevci Müzesi- Ohrid, Tuval Üzerine Yağlı Boya

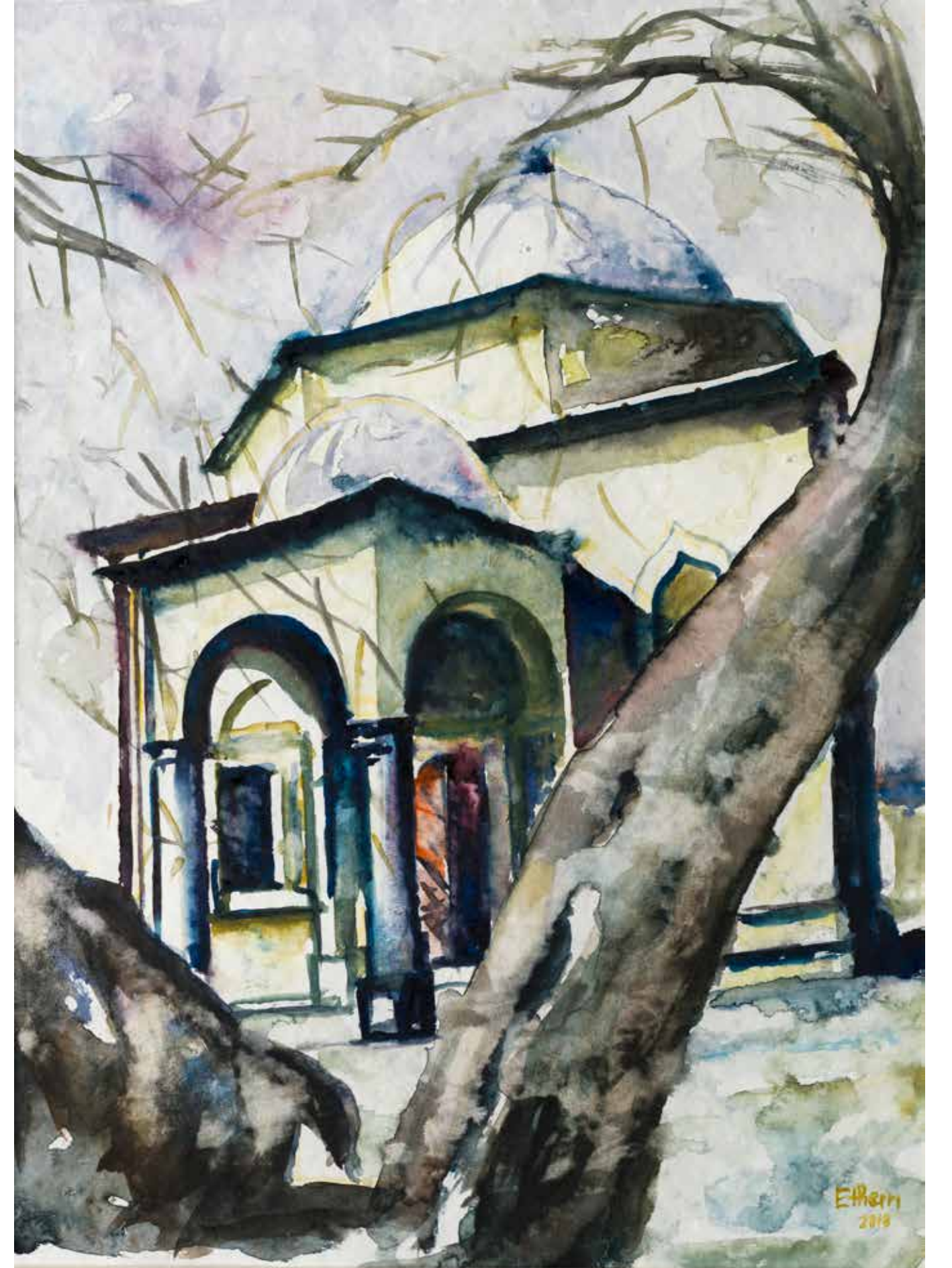

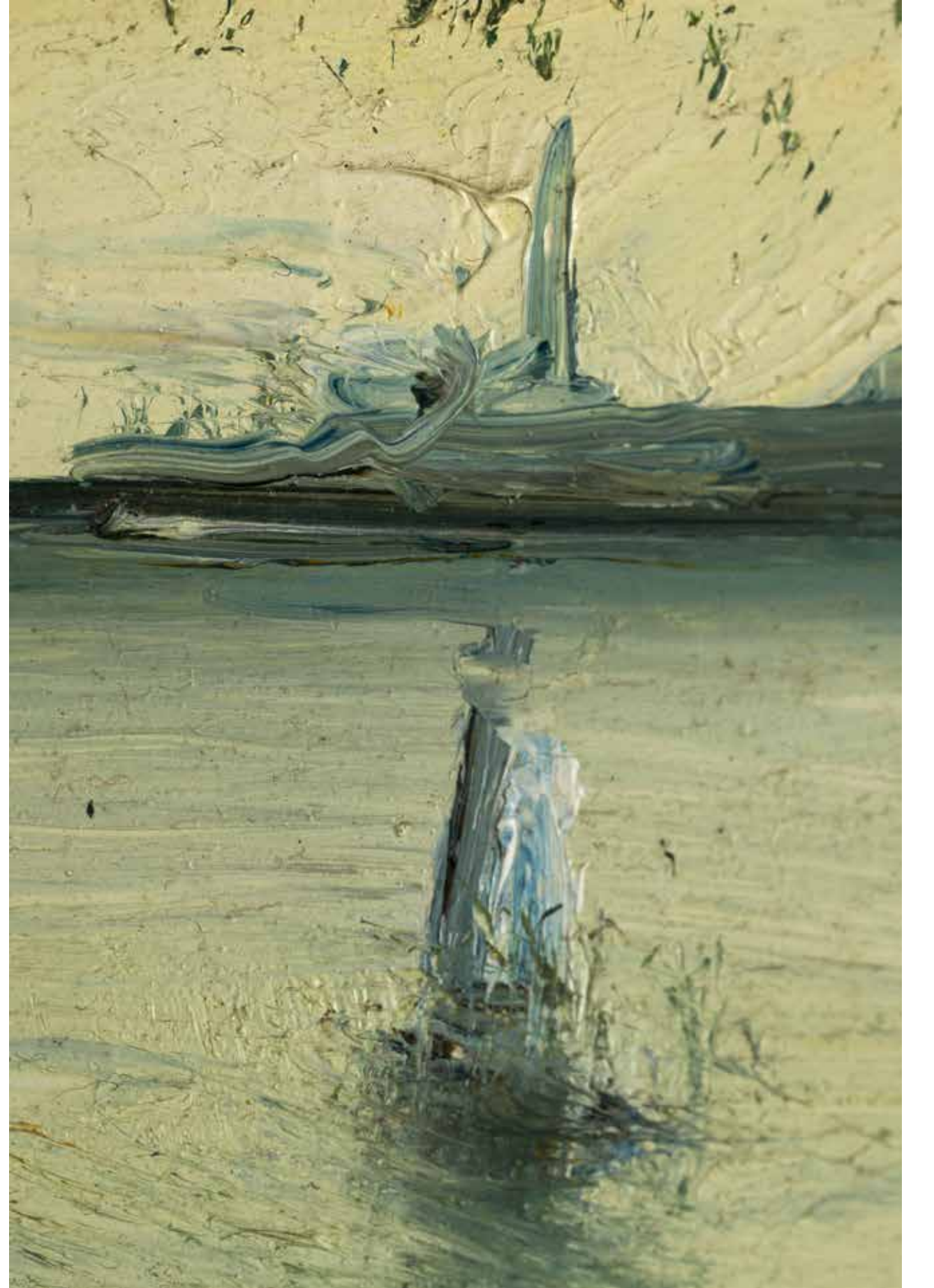
23 x 23 cm
Bosna, Tuval Üzerine Yağlı Boya

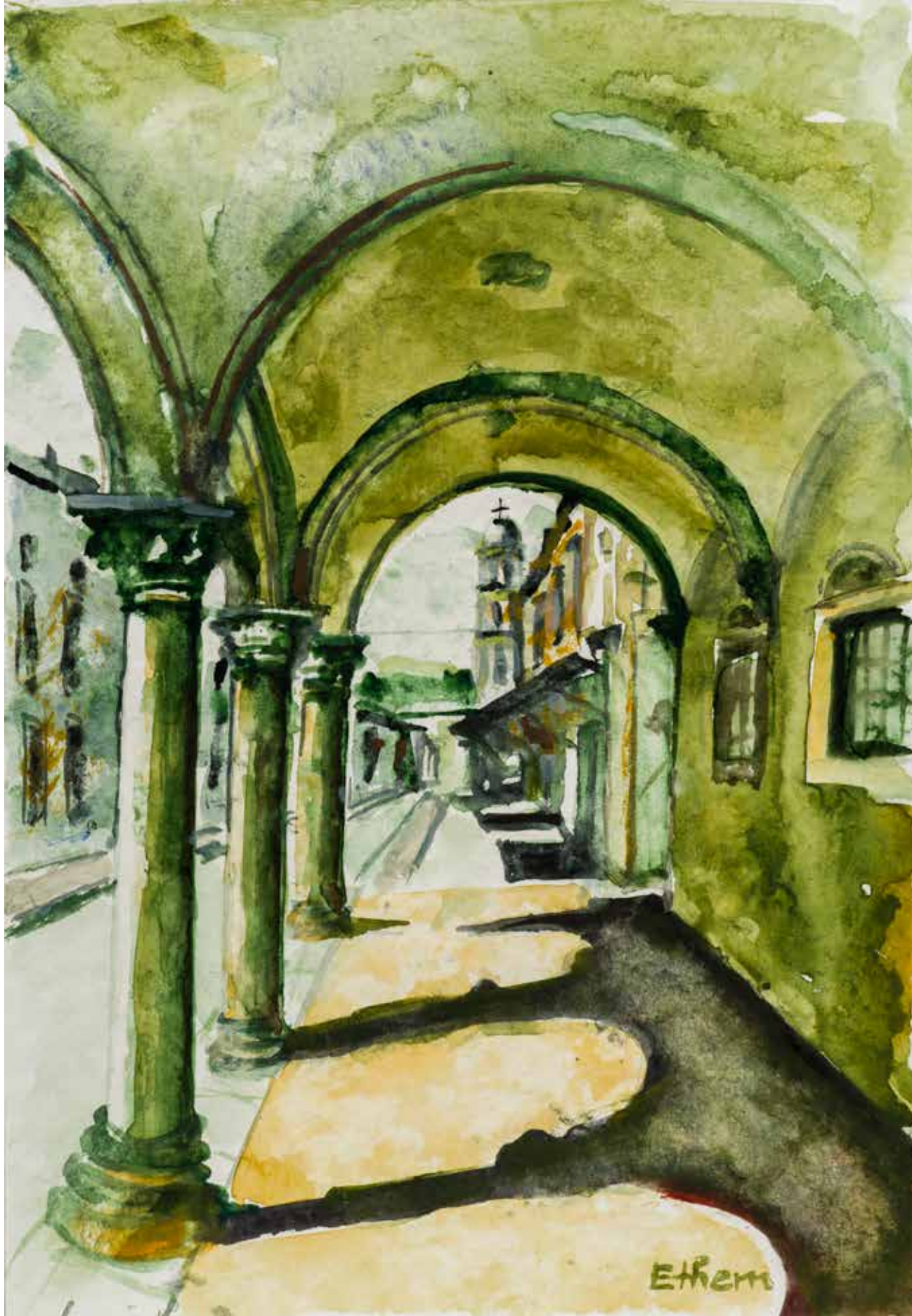

62,5 x 47,5 cm
Priştine- Cami Girişi, Tuval Üzerine Yağlı Boya

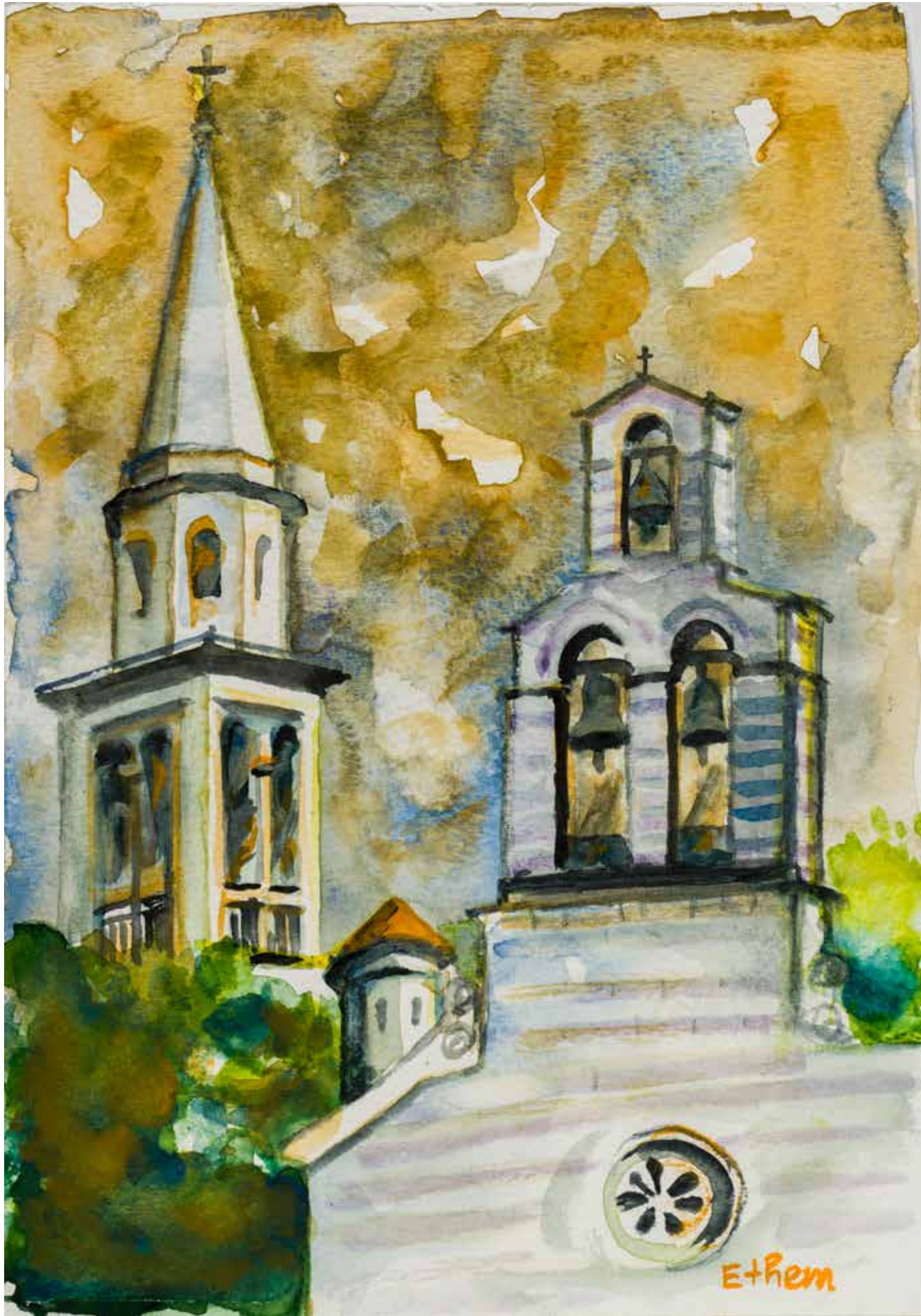

59 x 100 cm
Dolmabahçe Sarayı, Tuval Üzerine Yağlı Boya

48,5 x 98,5 cm
Almatı, Tuval Üzerine Yağlı Boya

37 x 44,5 cm
Saraybosna- Saat Kule, Tuval Üzerine Yağlı Boya

31 x 12 cm
Saat Kule, Kağıt Üzerine Sulu Boya

31 x 12 cm
Balkanlar'da Bir Sokak, Kağıt Üzerine Sulu Boya

31 x 12 cm
Pembeli Ev, Kağıt Üzerine Sulu Boya

